

Denis Emorine

Bouria,
szavak a viharban

Fordította és az előszót írta Pallai Károly Sándor

A fájdalom és emlékezet architektonikája

Lecsupaszított költészet. Nem csupán szintaktikai értelemben idézhetjük a kifejezést Denis Emorine versei elé: a tragikum esszenciájának szintjén megragadott minimálistilizmus emorine-i jellegzetessége, hogy a szövegekben feltáruló belső világ alaplúktetését az érzelmi veszteség, a hiány és nélkülözés, a megkopott, kiürült, kizsákmányolt és elvesztett létezés időtlenné merevített állóképei adják. A sajátos szimbolikájú versekben a mindent betakaró, gondolatokat lágyan elnyelő éj sötét telítettségét, üres merevségét csak a szívdobbanások hangja pontozza, valamint a készülődő, vagy már mindent körülölelő vihar moraja, amit már a cím is előrevetít: **Буря** (burjá, a francia eredetiben Bouria) – vihar. **Буря** női névként a vihar idején született lányt is jelöli. A szerző a szláv kultúra és az orosz nyelv előtti tisztelgésen túl utalni kíván ezzel a politikai, történelmi viharokra, nehézségekre, az üldözésekre, száműzetésekre, megpróbáltatásokra, melyekkel a szovjet íróknak, költőknek, művészeknek kellett szembenézniük. A metafizikai vizsgálódásokat közvetlen valóságosság jellemzi, a halál pedig állandó, letörölhetetlen vízjelként kíséri végig a felvillanó képeket. Az édesanya emlékének ajánlott kötet a száműzöttség, kirekesztettség lenyomatainak sorozata, melyek a „fájdalom kereszteződéseiben” gondosan kimunkált, aprólékos műgonddal megformált mozaikká állnak össze. A minimalista formakultúra hatására pedig az önkeresés momentumai, a dilemmák, kérdések, kételyek és disz-

szonanciák letisztult, áttetsző szövegiségben manifesztálódnak és teljesednek ki.

Finoman sugallt, implicit módon körvonalazódik az emorine-i költészetet átható háttérdinamika, az „örökkevaló kutatása” és a vizsgálódást, keresést kísérő vihar, mely már a címben is megjelenik. A költő lépésenként, fokozatosan térképezi fel a valóság és a személyes lét különböző szegmenseit, az intraperszonális és személyközi kapcsolatok és érzések teljes spektrumát. Az alanyiség alakzatainak², árnyalatainak ábrázolása mellett a másik személy gyakran mint gravitációs pont, viszonyítási mező van jelen, létezése pedig a talajvesztést, az eltékozolt létet, az eltávolodást és elhidegülést szimbolizálja. Denis Emorine költészete az egzisztenciális világ átvilágított képét adja. A szövegek energiája a transzcendens vágyából, a lét utáni sóvárgásból táplálkozik. Egy permanens belső vívódástörténet kulisszái mögé tekinthetünk be. A közvetlenség és közelség olyan minőséget kölcsönöz a szövegeknek, melynek révén – amellet, hogy a költői én a homályos, helyenként misztikus képekből és töredezett metaforákból szemünk láttára épül fel – a lét destabilizálódása, az egyéni dráma és az én tragédiája demisztifikálódik, a kilátástalanság pedig közvetlen, személyes, kézzelfogható tapasztalattá válik.

A bensőségesség, közvetlenség poétikájának köszönhetően az olvasás révén megélt tartalommal lényegülnek az alkotó emlékei, tapasztalatai, és a szerző kalauzolása nyomán a legavatottabb idegenvezető segítségével merülhetünk el a lélek e jellegzetes és sajátos

² Osztrólczyk Sarolta, „Szávai Dorottya: A „Te” alakzatai. Dialógus és szubjektum a lírában”, *Irodalomtörténet*, 2013/1, pp. 168-171.

Ránk hajol az éj
Vállai felett,
S kezet nyújt felénk.
Hajába csimpaszkodnak
kimondott szavai.
Szeretnék összeszedni párat,
mielőtt tovatűnnek
végleg.

Nem merném tenyerembe rejtteni őket,
Megtérteném Önt vele,
S az idő sem engedné.
Az éjjel lépteink ritmusára
Lágyan elnyeli gondolataink.
Szívdobbanásaimba írnám,
Vésném találkozásunk.

Ránk hajol az éj.
S Önnek hála
A világ feldagadt arcát
Feledem.

Száműzött arccal tértek meg,
Láttam, ahogy tükröződtek az utakon
Vértől ázottan,
S folyton eszembe juttatják,
Igazam van, hogy életem vízjeleként
Tekintem a halált.

Láttam, ahogy körvonalakban
Kirajzolódnak
A világ száműzöttjeinek árnyain,
Egy asszony fájdalmán, mit nem tudtam csillapítani.
Mind egy irányba menetelve,
Mielőtt a világ szívére gyűlnek
Melegedni
Kísértettűz köré.

Senki nem látja a világ száműzött arcait.
Én is elfordítom tekintetemet,
Hogy éljek még egy keveset.
Éjjelente
Vöröslő szemeik lánggra lobbantják álmomat.

A fájdalom kereszteződéseiből tértek vissza
Száműzött arccal.
Ábrahámnak vagy Borisznak hívják őket...
S még más neveken,
Miket a világ már feledett,
Vagy szertelen vésett az emlékezet faragott sírköveire.

Mindig a világ kereszteződéseiben gyülekeznek.